

Prehistorie en oudheid

In de vijfde eeuw voor Christus lieten leden van de Atheense elite niet langer grote en rijk versierde grafmonumenten bouwen maar eenvoudige bouwwerken, in de stijl van de graven van andere Atheense burgers. Volgens sommige historici is er een verband tussen deze verandering in grafbouw en het burgerschap in Athene.

- 2p 2 Geef aan welk verband dit is, waarbij je in je antwoord ingaat op de bestuursvorm van Athene.

Gebruik bron 1.

Na de dood van Perpetua verspreidt de vroegchristelijke gemeenschap haar dagboek.

- 2p 3 Geef aan welke boodschap de gemeenschap hiermee wil overbrengen aan christenen **en** welke boodschap aan de Romeinse autoriteiten.

Prehistorie en oudheid

bron 1

In 203 arresteren de Romeinse autoriteiten in Noord-Afrika de christen Perpetua. In de gevangenis schrijft Perpetua in haar dagboek:

Toen we aan het middagmaal zaten, werden we weggesleurd voor verhoor. (...) Toen was ik aan de beurt. En onmiddellijk verscheen daar mijn vader met mijn zoontje en zei: "Breng nu toch een offer, heb medelijden met je kind!" Procurator¹⁾ Hilarianus (...) zei: "Heb medelijden met de witte haren van je vader, heb medelijden met je kleine kind! Breng het offer voor het heil van de keizers!" En ik zei: "Dat doe ik niet!" "Ben jij een christen?" vroeg Hilarianus. En ik antwoordde: "Ja, ik ben een christen!" En terwijl mijn vader daar zo stond om mij omlaag te halen, gaf Hilarianus bevel hem weg te duwen, en hij kreeg ervan langs met de stok. Ik had verdriet om mijn vaders lot alsof ik er zelf van langs kreeg: zo verdrietig was ik om zijn ellendige oude dag. Toen sprak Hilarianus over ons allen het vonnis en veroordeelde ons tot de wilde dieren. In blije stemming gingen we naar de gevangenis.

noot 1 Dit is een Romeinse gerechtsdienaar.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift.